

ادبیات فارسی ۳

۱- در همه گزینیه‌ها به جز یک واژه نادرست معنا شده است.

- (۱) پایمردان (حاکمان) - ژنده (مهیب) - کیش (مذهب) - یم (دریا) (۲) مجرد (صرف) - بار (رخصت) - مشک (خیک) - سیمینه (نقره)
(۳) چنبر (طوق) - دژم (خشمگین) - گرز (عمود آهنین) - هنر (معرفت) (۴) امتناع (خودداری) - پیکر (هیئت) - خجسته (فرخندگی) - درفش (بیرق)

۲- واژگان کدام موارد کاملاً صحیح معنا شده‌اند؟

الف) زخم کاری: زخمی که موجب مرگ می‌شود.

ب) تجرید: خالی شدن قلب سالک از یاد خداوند.

ج) نماز بردن: عمل سر فرآوردن برای احترام به کسی

د) تفرید: خواست خود را فدای خواست ازلی کردن

ه) فرهیختگی: برخوردار از سطح والایی از دانش، معرفت و فرهنگ

- (۱) الف - د (۲) ه - ب (۳) ج - الف (۴) ب - ه

۳- معنای واژه «تپش» در کدام بیت متفاوت است؟

(۱) از فراوان تپش غم که مرا در دل بود / گفתי اندر دل من ساخته‌اند آتشگاه

(۲) جان عطارد از تپش خاطر وحید / چونان بسوخت کز فلک آبی نمادش

(۳) لاله ز خون جگر در تپش آفتاب / سوخته‌دامن شده است لعل‌قبای آمده است

(۴) دوام ما ز سوز ناتمام است / چو ماهی جز تپش بر ما حرام است

۴- کدام بیت نمی‌تواند نخستین بیت یک رباعی باشد؟

(۱) ای آن که چو آفتاب فرداست بیا / بیرون تو برگ و باغ زرد است بیا

(۲) آن‌کس که تو را نقش کند او تنها / تنها نگذارت میان سودا

(۳) رشک آیدم از شانه و سنگ ای دلجو / تا با تو چرا رود به گرمابه فرو

(۴) چراغست این دل بیدار به زیر دامنش می‌دار / از این باد و هوا بگذر هوایش شور و شر دارد

۵- کدام بیت فاقد غلط املائی است؟

(۱) سرفرازان قریش از زخم تیغش دیده‌اند / هر یکی در هرگاه اندازه خود لاجرم

(۲) از توام خوش‌تر آن که پیش اجل / از برای نفاق و زرق و دغل

(۳) باز اگر کاحلی کند پیشه / نورد زی طریق اندیشه

(۴) مبارز او بود کاوّل قضا با جان و تن گیرد / ز کوی تن برون آید به شهر دل وطن گیرد

۶- کدام عبارت غلط املائی دارد؟

(۱) بکوشم تا او را درگردانم و اهمال و تقصیر رخصت نبینم و اگر غفلتی روا دارم، معذور نباشم.

(۲) دانم که یکی از ثمرات تقوا آن است که از حسرت فنا و ذوال دنیا فارغ توان زیست.

(۳) هیچ آفریده را چندین حزم و خرد نتواند بود خاصه که در غربت و در میان قومی که نه ایشان او را شناسند.

(۴) بر کمال عیار زر به عون و انصاف آتش وقوف توان یافت و بر قوت ستور به حمل بار گران.

۷- چند گروه واژه دارای غلط املائی است؟

«عفو اهریمن، خصم دین، تیغ غضنفر، برخواستن گرد، محضر اژدها، تجسم خیانت، نهضت سطرگ، رشحه خون، غو مردم، عالم فایق، حلال بدر»

- (۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) پنج

۸- همه آرایه‌های مقابل کدام بیت صحیح است؟

(۱) گر شما دین و دلی دارید و از ما فارغید / ما نه دین داریم و نه دل وز شما هم فارغیم (پاردوکس - تکرار)

(۲) تن سپر کردیم پیش تیرباران جفا / هر چه زخم آید ببوسیم و ز مرهم فارغیم (تشبیه - تشخیص)

(۳) عشق داریم از جهان گر جان نباشد گو مباح / چون سلیمان حاضر است از تخت و خاتم فارغیم (تلمیح - جناس)

(۴) چند دام از زهد سازی و دم از طاعت زنی؟ / ما هم از دام تو دوریم و هم از دم فارغیم (کنایه - جناس تام)

۹- تعداد تشبیه در کدام بیت متفاوت است؟

(۱) اشک آن طایفه طوفان دگر گشت ولیک / عشق نوح است که اندیشه طوفان نبرد

(۲) چشم زمانه را فلک، میل زوال درکشد / گر نظر گزند او سوی جمال تو رسد

(۳) سینهام زان پس که چون گوهر بسفت / چون صدف بشکافت پس مرهم نکرد

(۴) فرسوده‌تر ز سوزن عیسی تن من است / باریک‌تر ز رشته مرم لبان اوست

۱۰- آرایه‌های بیت زیر کدام است؟

«کرد اگر شیرین‌زبانی دیگران را دل‌پذیر / تلخ‌گویی ساخت در چشم جهان شیرین تو را»

- (۱) کنایه، تشبیه، حس‌آمیزی، تضاد (۲) مجاز، حس‌آمیزی، تناقض، کنایه (۳) استعاره، تناقض، تشبیه، مجاز (۴) حس‌آمیزی، تضاد، اسلوب معادله، تشخیص

۱۱- آرایه‌های «کنایه، اغراق، استعاره و حسن تعلیل» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

الف) صبح از آغوش گلبن تازه‌تر خیزد ز خواب / گر گل پژمرده افشانند بر بالین تو را

ب) دام راه خضر نتواند شدن موج سراب / دامن افشاندن ز دنیا نیست مشکل عشق را

ج) بس که می‌چسبد به هم کام و لب از شیرینی‌اش / نقل نتوان کرد گفتار شکرپار تو را

د) از آن شد رام با من ای عطایی آهوی وحشی / که بوی مهر آن وحشی غزال او هم شنید از من

- (۱) ب - ج - الف - د (۲) د - ج - ب - الف (۳) ب - الف - ج - د (۴) د - ب - ج - الف

۱۲- تعداد وابسته‌های گروه‌های اسمی عبارت زیر کدام است؟

«فرایند نقد فرمالیستی با بررسی واژه شروع می‌شود که ملموس‌ترین تبلور شکل اثر است. در این پژوهش، هم به معانی مستقیم و هم به معانی ضمنی این واژگان توجه می‌گردد تا با بررسی ابهام و دلالت‌های چندگانه بتوان به نتیجه‌ای دقیق از متن رسید.»

۱۴ (۴)

۱۵ (۳)

۱۷ (۲)

۱۶ (۱)

۱۳- در همه گزینیه‌ها نقش همه کلمات در کمانک برابر آن درست است به جز:

(۱) در غم تو سخت مشکل است صبوری / خاصه که عالم ز غم گسار برداخت (قید - متمم)

(۲) هر که سر گم کرد و دل در کار تو / چون سر زلف تو بی‌سامان بماند (مفعول - مسند)

(۳) ای آتش سودای تو خون کرده جگرها / بر باد شده در سر سودای تو سرها (منادا - مضاف‌الیه)

(۴) طبع تو دمساز نیست عاشق دلسوز را / خوی تو یاریگری است یار بدآموز را (نهاد - صفت)

۱۴- صفات بیانی «مفعولی، نسبی و فاعلی» به ترتیب در کدام ابیات آمده است؟

الف) با چو تو روحانی‌ای تعلق خاطر / هر که ندارد دواب نفس پرست است

ب) دگر به روی کسم دیده بر نمی‌باشد / خلیل من همه بت‌های آتری بشکست

ج) جانا دل شکسته سعدی نگاه دار / دانی که آه سوختگان را اثر بود

د) ب - الف - ج (۱) ج - ب - الف (۲) ب - ج - الف (۳) ج - الف - ب (۴)

۱۵- در همه ابیات به استثنای واژه‌ای به کار رفته که از فهرست واژگان امروزی حذف شده است.

(۱) آخشیشان ز کفش چشم خوش نرگس را / یرقان برده و کحل بصر آمیخته‌اند

(۲) آخر کارام گیرد و نچخند تیز / درش کند استوار مرد نگهبان

(۳) برگ زرد ریش و آن موی سپید / بهر عقل پخته می‌آرد پدید

(۴) رامزین و خوش‌عنان و کش خرام و تیزگام / شیخ‌نورد و راه‌جوی و سیل‌پر و کوهکن

۱۶- معنای فعل «ساخت» در کدام بیت متفاوت است؟

(۱) دل ای رفیق در این کاروان‌سرای میند / که خانه ساختن آیین کاروانی نیست

(۲) که ما پیش از این جنگ را ساختیم / از اندیشه هرگز نپرداختیم

(۳) زادگان چون رحم بپردازند / سفر مرگ خویش را سازند

(۴) بزرگان چین سر برافراختند / بر شاه چین آمدن ساختند

۱۷- مفهوم مقابل بیت «بید مجنون در تمام عمر سر بالا نکرد / حاصل بی‌حاصلی نبود به جز شرمندگی» در کدام بیت آمده است؟

(۱) صائب چون سرو و بید ز بی‌حاصلی مدام / در باغ روزگار خجالت کشیده‌ایم

(۲) بی‌حاصلی ز سنگ ملامت بود حصار / چون سرو و بید از ثمر آزاد کن مرا

(۳) عقده‌ها داریم صائب در دل از بی‌حاصلی / گرچه از آزادی سرو ریاض عالمیم

(۴) ندارد مزرع ما حاصلی غیر از تهیدستی / توان در چشم موری کرد خرمن حاصل ما را

۱۸- ویژگی «ملّی» حماسه در کدام بیت یافت می‌شود؟

(۱) گو پیلتن با سپاه از پس است / که اندر جهان کینه‌خواه او بس است

(۲) همه جامه کرده کبود و سیاه / همه خاک بر سر به جای کلاه

(۳) ز هر سو برآمد ز گردان خروش / همی کر شد از ناله کوس، گوش

(۴) چنان برگرفت ز زین خدنگ / که گفתי یکی پشه دارد به چنگ

۱۹- بیت «کنم جان خود را فدای وطن / که با او چنین است پیمان من» با کدام بیت قرابت معنایی دارد؟

(۱) آن که بودی وطنش دیده حافظ یارب / به مرادش ز غریبی به وطن بازرسان

(۲) کی سر از تیغ شهادت جان روشن می‌کشد؟ / شمع در راه نسیم صبح گردن می‌کشد

(۳) سعیدیا حبّ وطن گر چه حدیثی است صحیح / نتوان مُرد به سختی که من این جا زادم

(۴) خاک لیلای وطن را جان شیرین بر سر افشان / خسروان عشق درس عبرت از مجنون گرفتند

۲۰- بیت زیر با کدام بیت تناسب معنایی ندارد؟

«پادشاهی که طرح ظلم افکند / پای دیوار ملک خویش بکنند»

(۱) بر ضعیفان ظلم کردن، ظلم بر خود کردن است / شعله هم بی‌بال و پر شد تا خس و خاشاک سوخت

(۲) از عملداران به قدر ظلم می‌ماند اثر / عاملی کز وی نمی‌ماند اثر عادل‌تر است

(۳) پایداری نیست در آب و گل و بنیاد ظلم / می‌کند ویران نسیمی خانه صیاد را

(۴) اثر ظلم محال است به ظالم نرسد / ناله پیش از هدف از پشت کمان برخیزد

۲۱- مفهوم بیت زیر با کدام بیت یکسان است؟

«تو یک ساعت چو افریدون به میدان باش تا زان پس / به هر جانب که روی آری درفش کاویان بینی»

(۱) مر این مهمان علوی را گرمی دار تا روزی / چو زین گنبد برون پری، مر او را میزبان بینی

(۲) بهشت و دوزخ با توست در باطن نگر تا تو / سقرها در جگر یابی جنان‌ها در جنان بینی

(۳) خلیل ار نیستی چه بود؟ تو با عشق آبی در آتش / که تا هر شعله‌ای ز آتش، درخت ارغوان بینی

(۴) اگر صد قرن ازین عالم بیوویی سوی آن بالا / چو دیگر سالکان خود را هم اندر نردبان بینی

۲۲- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

(۱) خواهی که ران گور خوری راه شیر رو / خواهی که گنج در شمردی دنب مار گیر

(۲) حافظ از باد خزان در چمن دهر مرنج / فکر معقول بفرما گل بی‌خار کجاست؟

(۳) گنج اگر خواهی که یابی ابتدا با رنج ساز / چون مکان اندر جهان شد دیده کوتاه‌بین مکن

(۴) در این مقام طرب بی‌تعب نخواهد دید / که جای نیک و بد است این سرای پاک و پلید

۲۳- مفهوم کدام دو بیت یکسان است؟

- ۱) جغد بر ویرانه می‌خواند به انکار تو اما / خاک این ویرانه‌ها بویی از آن گنجینه دارد
خودفروشان جهان راست غم رد و قبول / عارفان فارغ از اقرار و غم انکارند
- ۲) خواستم از رنجش دوری بگویم یادم آمد / عشق با آزار خویشاوندی دیرینه دارد
هست از روز ازل با پیچ و تاب آمیزشی / چون میان نازک خوبان، رگ جان مرا
- ۳) بی تو می‌گویند تعطیل است کار عشق‌بازی / عشق اما کی خبر از شنبه و آدینه دارد؟
یکی است شنبه و آدینه پیش مشرب من / گره به رشته لیل و نهار نیست مرا
- ۴) در هوای عاشقان پر می‌کشد با بی‌قراری / آن کبوترچاهی زخمی که او در سینه دارد
قامت خم برد آرام و قرار از جان من / خواب شیرین، تلخ از این دیوار مایل شد مرا

۲۴- مفهوم آیه «وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ لِّلْمُوقِنِينَ وَ فِي أَنفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ» در کدام بیت مشهودتر است؟

- ۱) کرسی چه کند آن که ندارد خبر از علم؟ / خورشید چه سود آن را کور را بصری نیست؟
- ۲) مرغابی سرخاب که در آب نشیند / گوید که خدایی و سزایی تو جهان را
- ۳) در سماع و پند اندر دیدن آیات حق / چشم عبرت کور و گوش زیرکی کر کرده‌اند
- ۴) حیرت عشاق را عیب کند بی‌بصر / بهره ندارد ز عیش هر که نه حیران اوست

۲۵- مفهوم بیت «روی‌ها چون زین بیابان درکنند / جمله سر از یک گریبان برکنند» از کدام بیت دریافت می‌شود؟

- ۱) هر که گوید که خدا را به قیامت بتوان دید / او نبیند به حقیقت نه از آن گمشدگانم
- ۲) یکی جانیم در اجسام مفرق / اگر خریدیم اگر پیریم و برنا
- ۳) اسب شوق اندر بیابان محبت تا ز نیم / گوی برابیم و لبتیک اندر این عالم ز نیم
- ۴) زان بی‌سرنده همچو گریبان که از طمع / پیوسته پای‌بوس خسیسان چو دامن‌اند